

KRALJEVINA SRBA, HRVATA I SLOVENACA

UPRAVA ZA ZAŠTITU

INDUSTRIJSKE SVOJINE

KLASA 12 (5)

IZDAN 1. JULIA 1925.

PATENTNI SPIS BROJ 2975.

Compagnie Général d' Exploitation des Brevets et Procédés de Récupération
Brégeat Société Anonyme, Bruxelles.

Postupak za stabiliziranje lako isparljivih ugljovodonika, koji služe kao gorivo ili za kakvu drugu upotrebu.

Prijava od 28. jula 1923.

Važi od 1. juna 1924.

Pravo prvenstva od 21. aprila 1923. (Austrija)

Prilikom destilacije petroleja ili nafta, pri-likom ekstrahovanja gazolina iz prirodnih gasova, pri raspadanju, transformisanju ili razlaganju teških ugljovodonika, pri sintetičnom dobijanju ugljovodonika pomoću hidrogenizacije ili katalize i pri mnogim drugim procesima sličnim gore navedenim — dobijaju se izmedju ostalih produkata još i laki ugljovodonici koji se samo teško mogu sačuvati u tečnom stanju — čak i na običnoj temperaturi — jer vrlo lako isparavaju i odilaze iz sudova za čuvanje ili za transport; usled toga dolaze veliki gubici prilikom manipulisanja za vreme čuvanja i transporta, što znatno povećava cenu ovih lako isparljivih produkata.

U jednom ranijem patentu istoga pronalažača opisano je dobijanje i izdvajanje para lako isparljivih tečnosti i specijalno lako isparljivih ugljovodonika izgubljenih u toku samoga manipulisanja i prerade, kojoj su ove tečnosti izložene; ali je cilj datog pronalaska da izbegne — ili bar da smanji u znatnoj meri — gubitke, o kojima je reč.

Izgledalo je zaista lako otkloniti ove nezgodne gubitke dodavanjem tela sa visokom tačkom ključanja, usled čega bi se na povoljan način smanjio napon pare ovih tečnosti, koje treba čuvati ili prenositi. Ali je kod optira učinjenih u tom pravcu iznenadilo to, da se dodavanjem raznih produkata ili jedinjenja sa visokom tačkom ključanja, postizava samo dosta nepotpun rezultat, i to verovatno isto toliko, zato, što se nije postigla molekularna

raspodela, koliko i zbog toga, što je trebalo dodavati znatne količine ovih teških tela, što znatno smanjuje vrednost ovih lako isparljivih ugljovodonika ili ih čini uopšte nepotrebljivim. Tako je na pr. pri upotrebi u motorima automobila sagorevanje nepotpuno i potrebno je potpomagati ga zagrevanjem karburatora što dovodi do slaganja ulja, što znači zapušavanje otvora, i t. d. Na suprot tome dobijeni su odlični rezultati upotrebljivi kao stabilizatore produkte hidrogenisanja, kao heksa-hidro-fenol (ili „heksalin“ u trgovini) koji — čak i u malim količinama — dejstvuju vrlo energično kao srestvo za stabiliziranje; a njihovo prisustvo u lako isparljivim ugljovodonicima ne smeta, u najvećem broju slučajeva, ni u koliko.

Predmet ovog pronalaska sastoji se dakle u tome, da se lako isparljivim ugljovodonicima (kao gazolinu, ligroinu, petrol-etu i t. d.) dodaju jedinjenja aromatične serije, koja lako sagorevaju, čija je tačka ključanja visoka i koji su bogati u vodoniku, kao heksa-hidro-naftalin (pod imenom „tetralin“ u trgovini), dekahidro-naftalin (ili „dekalin“ u trgovini), heksa-hidro-fenol (ili „heksalin“) i t. d.

Pošto su sva gore navedena jedinjenja odlična rastvorna srestva za lako isparljive ugljovodonike, to će brzina isparavanja ovih smeša biti vrlo mala. S druge strane njihovo prisustvo u lako isparljivim ugljovodonicima ne prouzrokuje nikakve nezgode. Tako, kad se gore imenovane smeše upotrebljavaju na pr. za ekstrakcione operacije, onda dodata je-

đinjena dejstvuju u istom smislu kao i lako ispravljeni ugljovodonici; dok u slučaju upotrebe kao gorivo u motorima ova jedinjenja sagorevaju istovremeno sa lako isparljivim ugljovodonicima. Smeše takve vrste mogu se čuvati bez ikakvih primetnih gubitaka, što nije slučaj kod čistih ugljovodonika i ove smeše podnose vrlo dobro čuvanje po magacinima, čak i za vreme toplu sezone i transportovanja sevim ili vodenim putem čak i u toplim pre-

delima.

PATENTNJ ZAHTEV:

Postupak za stabiliziranje lako isparljivih ugljovodonika, kao gazolin, ligroin, petrol etar, koji se upotrebljavaju za gorivo ili ma kakve druge svrhe, naznačen time, što se lako isparljivi ugljovodonici mešaju sa jedinjenjima, koja lako sagorevaju, kao tetalin, dekalin ili heksalin.